

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "การพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนแขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน การใช้ทุนทางสังคมและแนวทางการส่งเสริมการใช้ทุนทางสังคมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพในชุมชน โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นคณะกรรมการชุมชนแขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 82 ราย เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และกรณีศึกษา ประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อาศัยอยู่ในชุมชนระหว่าง 26 – 30 ปีขึ้นไป ลักษณะทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน วิทยากรท้องถิ่น วัด โรงเรียน ชุมชน และวัฒนธรรมในชุมชน โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินการในการใช้ทุนทางสังคมกับการจัดการศึกษาด้านอาชีพ ได้แก่ การประสานสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่น การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ในระดับปานกลาง ส่วนการส่งเสริมด้านอาชีพและรายได้นั้นมีการดำเนินการในระดับน้อย ผู้นำชุมชนมีความเห็นด้วยเป็นอย่างมากในเรื่องของการใช้ทุนทางสังคมมาพัฒนาในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหการว่างงานในสังคมได้ และต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกันในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นคนในชุมชน คณะกรรมการชุมชน ผู้นำทางสังคมที่มีในชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐหรือเอกชนทั้งภายในและภายนอกชุมชนเพื่อให้เกิดการมีอาชีพ มีรายได้ และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ระดับนโยบายควรจะมีการกำหนด บทบาท และหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดการศึกษาด้านอาชีพในกรุงเทพมหานคร จัดทำนโยบายการใช้ทุนทางสังคมเพื่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพในชุมชนเพื่อให้องค์กรและชุมชนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จัดอบรมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายด้านนโยบายและเป็นภาคีองค์กรการปฏิบัติงานจากหลากหลายหน่วยงานให้เป็นเอกภาพทางการปฏิบัติอย่างเดียวกัน ระดับแผนงาน ควรมีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาและกำหนดเป็นแผนงานเพื่อสนับสนุนและผลักดันทำให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยนำข้อมูลสารสนเทศของชุมชนนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคจัดให้มีเวที

ประชาคมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการใช้ทุนทางสังคม และระดับปฏิบัติการควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มเครือข่ายกลุ่มอาชีพในระดับชุมชน มีการจัดตั้งเป็นศูนย์ส่งเสริมอาชีพในระดับเขต และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับชุมชนด้วยกัน ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาในครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพระหว่างชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท และศึกษาลักษณะเครือข่ายของทุนทางสังคมเพื่อการจัดการศึกษาด้านอาชีพในชุมชนเมือง